

Oglas, pripelana itd.
iskazu i računaju se na temelju
članog članstva po dogovoru.

Novi za predobje, oglase itd.
koji se nepotično ili poloz
nim početku stedionicu u Beču
na administraciju liste u Puli.

Kod narodu valja to čino
češki imen, prezime i najbolje
polu predobje.

Tko list na vreme ne primi,
neka to javi odgovarajućem u
otvorenem postu, za koji se
ne plaća poština, ako se izvane
napise >Reklamacija<.

Cekovnog racuna br. 847.849.

Telefon listare broj 38.

Izlaži svakega sutora i petka
u podne.

Nestiskani dopisi se ne vraćaju,
nepodpisani zatim se, a ne
frankirani neprimaju.

Predložata se potom u stoj:
12 X u obce, 13 X za sejake, 14 na godinu
ili K 6—, odn. 3— na
pol godine.

Ivan carevine više poština.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u

Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Gmila br. 5 te prima stranke
časna nadjeće i svečine svaki dan
od 11—12 sati preje podne.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a među njima sve pokvariti.“ Novela polovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stepe Gjivić. — U nakladi listare J. Krković i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
Družbe sv. Ćirila i Metoda
za Istru

POZOR!

Početkom aprila nastu-
pismo drugo četvrtgodište.
Upozorujemo predplatni-
ke, kojim je izteklia pred-
plata, da istu obnove. —
ako ne žele, da jim list
obustavimo.

UPRAVA.

Kongres proti alko- holizmu.

I.

Dne 9. f. mj. otvoren bijaše sve-
ćanim načinom u Beču osmi među-
narodni kongres proti alkoholizmu
ili proti neumjerenom uživanju že-
stokog pića.

Zadnji takav kongres bio je prošle
godine u Parizu, gdje se sastale uče-
njaci i državnici, da razpravljaju o
strašnoj bolesti alkoholizma, koja je
zahvatila sve dijelove sveta. Svi pro-
svjetljeni narodi i sve napredne vlade
ustale su na noge, da se bori proti
toj zarazi, koja prieti upropasti du-
ševno i tjelesno narode.

Na bečkom međunarodnom kon-
gresu sastali se ličenici svih država
Europe, da svojim znanjem i svojim
izkustvom poduče i upozore občinstvo
na strašne posljedice neumjerenog
uzivanja žeštakog pića, te da potaknu
običnosti nekim putem crkve, škole i
zakonodavstva preprije ili bar ograni-
čiti prekomjerno uživanje alkoho-
likog pića.

U prostranoj dvorani sakupljene
ličenike, učenjake, zastupnike i tuđih
država, crkvene svetske i vojnike
dostojanstvenike, te mnogobrojno ob-
činstvo muzikog i zenskog spola
pozdravio je u ime austrijske vlade
najprije francuzskim jezikom ministar
predsjednik dr. Körber članove
kongresa, kao zastupnike važnog
poslanstva za prospektu i čovječnost,
za koje moraju, da goje sve vlade

najvišje interese — nazove ministar-
predsjednik iskrenu dobrodošlicu. U
daljem njemačkom govoru okršio
je ministar žeštakog pića kao nепо-
дјелног ласка ва кад га
kao rijedka gosta trpimo, a kao ne-
priatelja čovječanstva, kad ga uđo-
macimo. Radi toga je borba, što se
sada vodi, naprerna u prvom redu
proti alkoholu, kao hrani, koja čini,
kao svi hinbeni i lažni prijatelji naj-
prije nešto dobra, da pak kasnije
tim više naškodi. O tomu se nemaju-
nikada došla uveriti siromaha, pa
radi toga opetaju ministar, da alkohol
nije uzdravljatelj, nego upropastitelj
svih onih, koji mu se podaju.

Vi se — zaključi ministar-pred-
sjednik — borite gospodo moja, ne
samo za produženje života, što nam
je dosudjen ovđe na zemlji, nego
Vi ste također boritelji za ljudski
moral. Naše doba pripada čovje-
koljublju, i ono će također pobediti
sve neprijatelje. Vlade dragovoljno
jesu koli duševne toli tjelesne, jedne
služe Vasim visokim ciljevom, pa
zato-Vas molim, da nastavite svoje
nastojanje, koje se nemaju došta-
nivaliti. U nama imate iskrene
priatelje.

Tečajem prve sjednice pozdravili
su kongres zastupnici tuđih država.
Između ostalih pozdrava, izlaze se
osobito onaj grofa Skarzyńskiego iz
Varsave, koji je užvelicao u ime
ruske vlade kongres, na kojemu ne
ima opreka, kao u politici.

Ruska vlada radi, nastoji od g.
1898. užravljivo i živo, da svlađa ne-
umjereni uživanje žeštakog pića. Go-
vernici veseli, što i Austrija u tom
simili radi i postupa.

Čim više se vlade bave socijalnim
pitanjima, tim više izčezavaju političke
borbe i protivštine. Slog medju na-
rod i vladama, najlepši je san rus-
koga cara Nikole.

Bečki kongres trajao je u svemu
pet dana, a obdržavano bijaše 8
sjednica. Prva dva dana razpravljalo
je deset profesora i tri ličenika o
alkoholizmu sa medicinskom gledištu.
Medju govornicima bijaše najviše Nie-
maca, Austrijanaca, Francuze, Engleza
i Švicara.

Trećeg dana razpravljalo se o al-
cohoholizmu sa društvenog pogleda, pri-
čemu su glavnu riječ imali ruski,
švedski i rumunjski učenjaci. U dal-
njih pet sjednica razpravljalo se o
sredstvih i načinu, kojim se treba
boriti proti uživanju žeštakog pića.

Prekomjerno uživanje žeštakih
pića jest manom i nesrećom svega
čovječanstva. Nijedna ljudska sklonost
nije tako razširena, kao što ovo uži-
vanje. Ono se vuće od najstarijih
vremena kroz sve vjekovе i kroz sve
narode. Stari pismoznanci tvrde, da
su na staroegipatskih pismenih
(hieroglif) naslikane pijane žene, za
koje se može stalno kazati, da ne-
bjiju „pokvarjenje“ od muževića. Iz-

povijesti rimske i grčke iz najstarijih
doba znamo, da se je prekomjerno
uživanje žeštakog pića koli na vladarskih
dvorovima toli među nizim pučanstvom.

Uživanje žeštakog pića zarazilo
je sve sljedeće čovječanstva i sve na-
rade. U gradovima, osobito velikih
pije se razmjerno više nego li na
selu, ili od gradova udaljenih mjestih.
Boji ili imućniji slojevi uživaju finije
vrsti alkohola, kano vino, pivo, cognac
i druge vrsti likera, dotim se siromah
zadovolji i sa najprostijim proizvodom
zita ili krumpira. I jedni i drugi jesu
alkoholici, ako prekomjerno piju, kao
sto je alkoholik stanovnik južne
Amerike, koji piće žeštakog pića od
jabuka, ili Kinez, koji se opium-om
opija.

Posljedice prekomjernog uživanja
žeštakih pića jesu upravo strašne.
Ogromna većina ljudskih bolesti
imaju svoj izvor u prekomjernom
uživanju takvog pića. Bolesti pak
jesu koli duševne toli tjelesne, jedne
potamuju razum, druge razvravaraju
tjelo. Alkoholizam nije samo sa
zdravstvenog gledišta silno pogibeljan,
već također sa gledišta društvenog
i narodnogospodarstvenog. Preko-
mjerno uživanje žeštakog pića djeluje
uzasno na obiteljske odnose, jer je
statistički dokazano, da se djecu alkoholista
pune bolnice i kaznione. Piću odani roditelji nemogu raditi
ni duševno ni tjelesno zdravu djecu.
Riedko ćemo naći od oca ili majke
pijanice zdravo i kriješko dite. Često
je našim nasuprot, da se djeca takvih
nesrećnika u odraslijoj dobi povadaju
za svojimi roditeljima.

A tko da nabroji sva ona grozna
zločinstva, sve one nevolje i nesreće,
koje danoimice prouzroči prekomjerno
uživanje vina, piva, rakije i drugih
ovakvih pića? Koliko je ljudskih ži-
vota leglo u prerani grob radi te
nesrećne mane? Koliko je propalo
obitelji, a koliko je došlo posjeda na
huban zbog te grđne navade?

Na bečkom kongresu, kao i na
svim dočasnijim razpravljalo se ta-
kođer obširno o tom, kako da se
na put stane toj običenitoj skoro za-
razi, i kojim oružjem da se pobije
toga strašnog neprijatelja. Izaknuto
bijaje, da treba tražiti pomoći proti
toj nevolji u zakonodavstvu, u crkvi
i u školi.

(Konačno sledi.)

Iz carevinskoga vjeća.

B eč, 18. aprila 1901.

Prošli uskršnji blagdani, i katolički
grčko-izločeni, te se je carevinsko vjeće
danas opet sastalo.

Uratu više prošlo čitanjem, nepodpu-
nim, predlogu i upitom. Imaju ih sv. sile i
za to, jer su se mnogi predložili i upiti,
postavljeni još zadnjih dana marta, jedva
danas pročitali. Pri tom valja spomeni-
ti, da upite, odmah čim su postavljeni,
da se ne raspisuju, i da se ne dogodi njegovim

i nečekajući, n. pr. prevoda, predsjedništvo
prosljeđuje interpelovanim ministrom.

Među predloži je također predlog
zast. Vuković i drugova, hrvatsko-slo-
venskih zastupnika, „za podrštu starim
brodovom duge plovilbe“, i drugi gleda-
oseguranja kod nezgoda za osobe zapo-
stlene kod brodarenja i ribarenja“.

Od interpelacije hoću da spomenem
dve, postavljene od zastupnika Talijana.
Jednu je postavio Tambosi, a podpisali
su ju i talijanski, gorički, tršćanski i
islarski (Bartoli, Bennati, Polesini, Rizzi)
zastupnici. Družtvu trentinskih djaka po-
stavilo je u Trentu negdje „spomen-ploču
pjesniku Gazzolletti“. Na pliči je napisano,
da je tim pjesnikom narodni genij pokaz-
ao, da je Trentsko zemljiste u nerazre-
šivom vezu sa velikom majkom Italijom.
Odnosno kotarsko glavarstvo je zabranilo
taj napis, namjestništvo je zabranio potvrditi.
Protiv tomu je družtvu djaka učinilo
utok na ministarstvo nutarnjih poslova.
Tambosi i drugovi pitaju ministra-pred-
sjednika, kao ministra nutarnjih poslova,
da li je voljan povoljno riešiti odnosni
rekurs, ili drugimi rješenjima dignuti zabranu
onačega napis.

Bennati sa drugovi interpelirao je
ministra bogatstva i nastave, da li je
voljan omedjasti dosadanji običaj, po
kojem se na nautičkim školama u Primorju
imenju za profesore skoro u svih pred-
metih častnici c. i kr. vojne mornarice*.
Oni bi mogli biti imenovani za nau-
tiku, brodogradnju i brodovodstvo, ako
dokažu da znaju podpuno talijanski, al-
za drugo nikako. U obrazloženju tuži se,
da je takvom profesorom njemački jezik
kao običjni, i da talijanski jezik, naukovni-
jezik na nautičkim školama u Primorju,
ostaće nepoznaju. Najbolji odgovor koji bi
mu ministar mogao dati obzirom na to
njegovo obrazlaganje bio bi taj, da uvede
na nautičkim školama u Primorju takodjer
hrvatski naukovni jezik, što bi po pravu
i zakonu morao.

Iza svršenoga čitanja podnesaka bilo
je silno buke, pri kojoj se je izreklo sila
sablažljivih izreka. Evo što je na stvari.
Nadvojvoda Fran Ferdinand, previdljivi
prestolonasljednik preuzeo je protektorat
nad katoličkim školskim družtvom*. Kad
mu se je predsjedništvo toga družtva do-
stalo za to zahvaliti, rekao je, da je veoma
rad preuzeo protektorat nad družtvom,
koje uspiješno djeluje za pravi kršćanski i
patriotski uzgoj, proti onim koji sile
nauku „daleko od Rima“, proti onim koji
sile „daleko od Austrije“. Te riječi bile su naperene
poglavito proti Svenčencima, proti Šene-
reru, Wolfu i drugovom. Ai tim čutili su
se povredjeni i razni drugi, te tim pokaza-
zali što su i kakvi su. Židovsko-liberalni
„Neue Freie Presse“ napisala je u da-
njašnjem juternjem broju članak pun žuci
priči tom činu nadvojvode, te pozivala
proti njemu Magare i druge. To bijaše
priprava za prizore u današnjoj sjednici.
Njemački nacionalci, oni koji se kažu
zadnje doba, kao njeka državna stranka,
postavili su interpelaciju na ministra-
predsjednika, da li mu je poznat taj čin
nadvojvode, i da li se je dogodio njegovim

* Alkoholizam jest neumjereni uži-
vanje žeštakog pića, kano vino, rakije i
svakojakih likera: porter, brandy, Eng-
leški, rozojli, maraskin, ma-
laga itd.

znanjem? Svenjemic Herzog pita je predsjednika car. vijeća, jest voljan uplatiti na ministra-predsjednika, da još danas odgovori na tu interpelaciju? Hotel obrazložiti taj svoj upit, čitao je članak lista „Vaterland“, koji hvali nadvojvodu za to, što je protektorat preuzeo. Kod toga čitanja pljeskuju zastupnici njemacke katoličke stranke, a psuju Svenjemci. Pročitav to, reče, da je protektorat djelo crne kamarile, da se je ujim nadvojvoda, budući vladar, umješao u stranačku borbu načinom koji se neda dosta odsuditi. Završuje: Mi Svenjemci smo zahvalni za taj čin nadvojvode, jer znamo što možemo u budućnosti očekivati. Mi i svi slobodoumni Njemci u Austriji znaju čemo, čim se imamo jednom obskrbili. Svenjemci su govorniku dokako živo klicali.

Na to se je ustao ministar-predsjednik, da odgovori na rečenu interpelaciju njemackih nacionalaca. On reće, da c. k. vlada nije znala do danas za to, da je nadvojvoda Fran Ferdinand preuzeo protektorat nad njem. Katol. družtvom, da je to preuzeće njegova posve privatna i osobna stvar, za koju nemože biti c. k. vlada pozvana na odgovornost. Na to je još pokudio izraze pale od predgovornika i njegovih drugova.

Zast. Malik, porjeklom Čeh, bivši častnik, a sad po ženi posjednik negdje u Stojerskoj, predložio je, da se o odgovoru ministra-predsjednika povede razprava, i da se o tom glasuje po imenih. Taj predlog bio je dovoljno podupri, pak se je glasovalo za razpravu sa da, proti razpravi sa ne.

Sa da su glasovali: Svenjemci, njemacki nacionalci, njemacki liberalci, socijalni demokrati, česki nacionalni socijaliste, jedan Rusin, jedan Slovensac (dr. Tavčar) i Talijani Aquaroli, Bennati i Hortis. Neki tobož iz načelnog slobodoumja. Al kakvo je to slobodoumje, koje bi htjelo braniti jednomu čovjeku, jednomu nadvojvodi, da čini i govor po svojem uvjerenju!

Proti su glasovali Poljaci, Česi, Hrvati i Slovenci (osim dra. Tavčara), njemacki katolici, antisemiti i njemacki veleposjednici, te od Talijana Conci iz Tiroloski i Verzegnassi iz Gorice. Ostali Talijani pohiđaju su iz dvorane, kao i razni drugi.

Za je glasovalo 106 zastupnika, proti 149.

Na to su psovali Svenjemci i drugovi. Drugi dan već mnogi su se prilično ohladili, kad su vidjeli, kako su se blamirali i pokazali kakvi bi radi da se nevidi da jesu.

Na to se je povela razprava o zakonskoj osnovi gleda poreza kod prenosa imovina, kojoj je dala povod naredba bivšega fin. ministra dra. Kainza uvedena na temelju § 14. Njom je on snizio poreze kod prenosa imovina, osobito manjih, te priskrbo nevolji poljodjelaca, al je ujedno bio povisio njeke poreze koje tiste osobito stanovnike gradova. Tu se dake kose probitci poljodjelaca i oni gradjana.

* * *

Bč, 19. aprila 1901.

I u današnjoj sjednici vodi se razprava o zakonskoj osnovi o kojoj i juče. Osnovu zagovara dr. Kainz, dočim Leopold Steiner, obzirom na gradove osobito Bet, zagovara nješto drugači predlog. Iza toga se prima osnova koja predložena u obče. Specijalna razprava slediti će u budućoj sjednici.

Danas su se gospoda ministri pokazali marljivi odgovarajući na razne interpelacije. Ministar-predsjednik i nutarnjih poslova od govorio jih je 11, ministar Željeznica 13, ministar trgovine 4, a više njih i ministar bogoslovija i nastave.

Kako su Svenjemci već daleko dojeti, kaže okolnost da je jedan njih postavio na predsjednika upit, nebi li on poduzeo shodnu, da se zabrani crkveni obhod što ga namjeravaju nedjelju dne ipak u tom družtvu činio mi se jedan

21. učinili beki katolici. Postaju do smjehnosti „liberalni“ kao i naši Talijani u Trstu i Primorju u obči.

Danas je imao sjednicu takodje vinoigradarski odbor, kojemu su prisustvovali predstavnici ministarstva poljodjelstva i financija. Razpravljalo se je o predložih zas. Marcheta i drugova, zast. Žičkara i drugova, slovenskih i hrvatskih zastupnika. Prvi idu za tim, da se rok odplate predujmova za regeneriranje vinograda proljuji za dalnjih 5 godina, i da budu vinogradi oštećeni filokserom i dalje od poreza oslobođeni. Onaj Žičkara i drugova ide za tim, da u izvanrednih slučajevih daje država podpora proti filokseri i onda kad nebi pokrajina nista dala. Predlog je osobito važan takodje za nas: Istri. Razprava još nije svršena. Samo ministarstva, među sobom još se nisu složila. Naši zastupnici već su rekli svoju, i još će.

DOPISI.

Iz grada Krka (Občinski izbori)

18. aprila 1901. Sreća mi se namjerila, da se upravo ovili dana moralo nadati u Krku, kad su se imali obaviti izbori za občinsko zastupstvo. Već putem na parobrodu imao sam priliku čuti o tom svega i svašta od jednog dobro mislećeg krčinu; a boraveći neko vreme tuj, uputili se potanje u krčke odnosa. Govorili su raznim osobama. Jedan mi je rekao, da bi sadanji načelnik jedini možde bio sposoban za načelniku stolicu, kad bi spisao statvo za zadaću, da gleda moralni i mutorijalni probitak grada, a da se pri tome ne bi dao za nos vudi „da certi talii“; ali budući više manje puše u isti rog i drugima, ne ima posebnih prednosti pred drugima. Drugi opet primetne: „senta signore; . . . un avvocato al dibattimento pubblico trattandosi del diritto di caccia acerbi detto, che, se gli sposi prima di sposarsi sette volte non fanno larvatu, non è loro amore vero e sincero — lo stesso si potrebbe dire dei presenti caporioni del nostro partito progressista — liberales (l), cioè del partito che presentemente vorrebbe tener le redini, del Comune“. Htio sam se malo pobliže o tom „partitu“ poučit, pa stoga podjoh u „Caffè marittimo“ misleći, da je tamo njegovo sielo. Unidjoh — pa gde čuda! Svi se unutri smiju i razgovaraju neki njemacki, neki hrvatski, neki slovenski — samo na vratili su dvije bila nešto pokunjena. Sjedeli za stol i zmetnuli razgovor sa dva gospodina, pa dodjosmo i na občinske izbore. Doznao stotu, a i to, da je redovito sastajalište „partita de lege“, kako oni kažu, u Caffè patriottico i da je facili totum njihov neki B., koji da ih je, kako neki hode, ali ja ne vjerujem, u svom životu zafrigao više nego Bertold, pač tvidili su, da je on i odsedio nekoliko tijedana u bludu, jer da je na neki počteni način prodavao slike Nj. Velicanstva.

Belle figure dake moraju biti ljudi, kad imaju takve sluge, pa željaju, da ih vidim, podjoh u „Caffè patriottico“! U danu sobe opazih u crno odjevenu žensku, a iza vratiju zabrinute, neznam ni sam koliko, 3—4 osobe, među kojimi mi se pricinio jedan kao da bi bio pop. Posjedoh se podajao, te sa protivne strane promatrao te junake. Iztecao se neki dugokrati gospodin, koji je češće spomenio nekog liečnika pa, kad bi vredniji ona „dio del mestiere“, zaključio ih, da bi to morao biti liečnik. Uz ovog bio bi tih prozora stari, trbušasti gospodin, crvena obraza sa „Pravom Našom Slogom“ u ruci . . . aha pomisili, to moraju biti ti „pravi“. (Naknadno sam čuo, da je K povjerio krčkoj, občini odpravnictvo „Pr. N. Sl.“ za otok Krk, koja da se je veselo prihvatala čestnog povjerenja, pridržav s. pravo na 4% distogn moralu, kojeg bude rasifrila). Najzanimljivji praznun slamu, s toga ostajem

L'avvocato delle cause perse
Dr. Giacinto m. p.

krovni gospodin široke glave, nadula obrazu a debelihi nogu, koji je sa „Piccolo“ u ruci mahajući lijevo i desno do kazivao nešto, ali valjda vrlo nešto i bedasto; jer su ga isti njegovi drugovi sa sazaljenjem, slušali. Na koncu, kad se medju njima razpleo živalni razgovor o izboru, zavukuo je taj isti: non sarei forse io degno di essere presidente! Oho, rekoh si, bilo bi vredno znati, tko je taj? Pođoh stoga opet u „Caffè marittimo“ pa se obratili na prve, koji mi se pricinili pouzdani, ne bili mi kazali, tko je onaj, koji želi biti podestat! Jedan mi kazao, da bi to mogao biti neki Batakon, drugi se opet tomu prolivo tvrdio, da to nemože biti drugi nego koga u Krku zovu Kerebs (biljni mu susjed) je na to primetnuo: si intende di sangue puro, perché purgato per mezzo di velano ed antiveleno, treći opet na svušili hili i dokazivao, da je to tirabusoni. Na koncu konca nisam ništa doznao, pa srdi i si dosade izdajoh na čistu zrak, te se uputili prema t. zv. porto, razmisljavaju sam sobom, kako će drugi dan — dan izbora bili zanimiv. Na početku rive med gomilama faši su svištelj jednog simpatičnog crvenog sturenja, biele brade sa komadom drva u ruci; govorio je hrvatski s nekoliko žena, koje su vježvale faša. Veseli da sam se namjerio na čovjeka, od koga će sve doznaći, upustili se s njim u razgovor. Doznao sam mnogo, mnogo toga čega, mi drugi nisu znali kazati. Na koncu upitili ga, a što se vi Hrvati ne čete mnaknut za sutrašnje izbore? „ce, ce — govor? Ce misliju, da smo mi klaveri, da čemo pod sa tuji dligi razbijat glazu i maltrat so za nezahvalni ljudi. Teli bi oni, da jih Hrvati pomorejut i teli, da oni, da jih Hrvati pomorejut i teli, da tu kuću tu kulu dosta beći, zac da bi teli, da ta kuća od sada napredu bude sala za bal od lege. Neka se cesetu sami, kadi ih sarbi“. Htijedoh dalje, ali međutim on mi pružio nekaku kartu. Idući po porto, razmisljavajući, da je monsignor morao znati, da je Krasicki učitelj u školskim praznicima 1899 bio u Krasici, jer je monsignor Pesante dne 23. augusta one godine bio bio u Krasici upozoren na to, da učitelj ide za par-dana u Cres, ali da se onda vrati u Krasicu. To je tako a ne drugačije.

Znamo da se je i drugdje zanimalo za to, da mješovite škole (hrvatsko-talijanske) budu prikazane kao samo talijanske. Znamo i to, da je monsignor morao znati, da je Krasicki učitelj u školskim praznicima 1899 bio u Krasici, jer je monsignor Pesante dne 23. augusta one godine bio bio u Krasici upozoren na to, da učitelj ide za par-dana u Cres, ali da se onda vrati u Krasicu. To je tako a ne drugačije.

Stanovništvo monsignorovo, da se djeca i vjerouau imaju učili u naukovnom jeziku dolične škole bilo bi ispravno i krišćansko samo u onih slučajevih, gdje bi pučke škole za djecu slovenske narodnosti imale naukovni jezik djece, ali po naših krajevih, gdje se proti svakom zdravom nazoru poduke na silu ustanovljaju za slovensku djecu talijanske škole, ono stanovništvo nije opravданo, nego bi dužnost svećenika, makar talijanske narodnosti, morala biti, da se svimi silami zauzme zato, da bude svakoj narodnosti svoje pravo.

Toliko za danas, da bude svaka stvar na pravom mjestu.

Franina i Jurina.

Fr. Dunke u Hreljici „Legini“ formiranti?

Jur. Ala si volja pasja nogu, kad si i tamo nos zabo!

Fr. Vero poša sam po paket tabaka i po soldin formiranti, pak su mi dali „Legine“.

Jur. Ma ča dela to naš Tonić iz neznanja ali po komandi vodnjanskih kalabreža?

Fr. Prefigani kalabreži napune mu za placu bisnige — pak: pôrta via Tonil!

Iz Poreštine. Plemenite je od Vas, da ste u broju 29 „Naš Slog“ od 12. aprila donesi članac ob onom što Vas je pisao kao neki izpravak monsignor Pešante; nü on bi bolje učinio, da nezpravljiva ništa, jer ako se kada čuje koji glas od ovuda u prilog ovomu tužnom

Jer. Po majku svita naš Tonić bi mora stupiti predstavnik slovenskih zastupnika iz hrvatsko-slovenskoga kloba. Do sada nije poznato, što kani odgovoriti hrvatsko-slovenski klub na ponudu "Slavenskoga centra" ali dvojimo, da će tako gladko doći do zdrženja.

Fr. Koji bolje vide: Grgo Ivanov, Jerabin, ali Cigan, i ciganov konj.

Jer. Ja mislim, da vide bolje Cigan i konj ciganov.

Fr. To mislim i ja, jer ka vide bolje Grgo Ivanov, i Jerabin nebi bili sličnog konja od cigana kupili i nebi bili poslje ciganom strasili, da te ju ubili.

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Prva sjednica carinskog vijeća nakon uzkršta blagdana bijaše opet jednom prilično burna. Povod toj buri dala je interpelacija njemačko radikalnog zastupnika Kaisera i drugova, kojima su pitali, da li je istinita jedna vest bečkih novina, da je nadvojvoda Fran Ferdinand preuzeo pokroviteljstvo nad njemačkim katoličkim školskim društвom (Schulverein); dali je to učinjeno sa znanjem ministra-predsjednika i da li su istinski glasovi, da je nadvojvoda polival-djelovanje onoga društva? Tečajne interpelacije napadali su Velikoniemičko zadružno radi sega ih je predsjednik opetovo opomenuo. Zast. Herzog dovrnu je među ostalim predsjedniku, da su oni Svenime i zahvalni nadvojvodi za njegovu izjavu, jer da znaju na čemu su i čemu se imaju u buduće nadati. Govornik je tim cilju, na nadvojvodu kao budućeg vladara.

Izvraća ministar-predsjednik dr. Koerber izjavlja, da je odluka nadvojvode Frana Ferdinanda, o kojoj vlast nije do sada nista znala, posve osobne naravi i da je izjava nadvojvode privatna izjava. Za odgovora ministra-predsjednika bučeli su silno Niemci lievičari, napose Velikoniemički. Predlog, da se otvari razprava o odgovoru ministra-predsjednika, zabacila je većina.

Sa odgovorom dr. Koerbera nebijahu lievičari zadovoljni, premda su moralni i sami priznali, da bijaše posve umjestan. Oni kane pokroviteljstvo nadvojvode i njegovu izjavu u prilog školskog društva opet iznjeti pred zastupnicu kuću i to povodom razprave o vjenčanoj izjavi nadvojvode Frana Ferdinanda.

Baćki radikalni listovi navallili su radi toga zastoko na nadvojvodu i na ministra-predsjednika.

Isti bacile dapage i viest u svjet, da je nadvojvoda pozvan u Budimpeštu, da se tamo pred njeg. veličanstvom opravda. Međutim ta viest bijaše kasnije opozvana.

U sjednici carinskoga vijeća od dne 19. t. m. odgovorili su ministri dr. Koerber, Wittek i Call na veći broj interpelacija, a zatim se je preslo na nastavak razprave o osnovi zakona glede prištoblja za prenos posjeda.

Njemački priestolonasljednik Fridrik Vilim oduptovan je iz Beča nakon četverodnevne boravka. Mladoga princa odpratio je na kolodvor car i kralj Fran Josip, više nadvojvoda, ministri te vojnički i svjetski dostojanstvenici. Količar i kralj Fran Josip toliko car Vilim odlikovala visokim redovima pratinju prinčevu, odnosno, one, koji mu bijahu na službu dodijeljeni. Posjet njemačkoga priestolonasljednika u Beču stavlja se s mnogim stranah kano protitežu sastanku talijansko-francuskog brodovlja u Toulonu.

Iz Beča javljaju Juhljanskemu, "Slovencu", da je "Slavenski centrum" zaključio na predlog dr. Šusterića, Berksa i Žickara, da sada neima stvarne zapriče da se uzradi na tom, da se stope oba slavenskih klubova. Načelnik kluba bijaše opunovlašten, da stupi u dogovore sa hrvatsko-slovenskim klubom. Svoju odluku stvorio je "Slavenski centrum" nakon iz-

za mješao župnika, koje su najprije stigle uslijed razpisanih natječaja.

Isi municipij, da je nedavno priobio apostolskom nunciiju u Beču, nerđovito vjersko stanje, svorenno tamo od Raguzine i biskupa Šterka.

A sto bi imali reći — pitamo mi — toliki naši župlji širom porečko-puljske biskupije, koji su godine i godine bez redovitog župnika? Da, ali ono što vredi za Talijane, nesmije vrediti za Hrvate! Zar nije tako, talijanska gospodo?!

Zlatni pir. Iz Opalje pišu nam, da će tamo slaviti zlatni pir dne 23. t. m. veliki vojvoda Luksemburški sa svojom suprugom.

U tu svrhu ustrojio se tamo posebni odbor, koji pripravlja visokim gostovom na čas razne svečanosti.

Dne 17. t. m. stigao je na Ricku-a odanje u Opalji veliki vojvoda — nasljednik Vilim Luksemburški, da prisustvuje svečanosti zlatnog pira svojih roditelja. Tamo nalazi se već više knezova i visoki dostojanstvenika, koji su navlađovali u Opalji, da budu sudjelovali kod velikovojskove svečanosti.

Mačka podružnica sv. Cirilla i Metoda za Istru u Baderni, obdržavati će svoju redovitu glavnu skupštinu dne 28. travnja t. g. t. u nedjelju po podne u skoli. P. n. gg. članovi i prijatelji podružnice, umoljavaju se, da u to večer broju prisustvuju skupštini.

Odbor.

Od sv. Marije od Zdravlja, (občina Barban) pišu nam 20. t. m. Javili ste nedavno opravdanu tužbu, da bijaše naša kapeljanija duže vremena bez svećenike i da je to vrlo neugodno djelovalo koli na dječju toli na odrasle.

Sada — hvala Bogu — providjeni smo dusevnim pastirom koji je došao am početkom marta u osobi veleć. g. Josipa Bastijanića, rodom iz Labinstine. Mi se nemoteno u njim nego polvaljati radi njegovog uzornog djelovanja u kući božoj. Njegove krasne propoviedi moraju djelovati na nojtvjordokorne sreću a njegovu poнаšanje izvan crkve može biti svakomu svećeniku na izgled. Dobro nam dale došao dični pastir i ostao dugo među nama veselo i zadovoljan na slavu Boga i na korist duša naših!

Iz zemaljskoga školskoga vijeća za Istru. Iz talijanskih novina dozajmeno, da je prošle subote obdržavalo c. kr. zemaljsko školsko vijeće svoju redovitu sjednicu u Poreču. U toj sjednici bijaše imenovan veleć. g. Vinko Scarpa nadučiteljem II. reda mužke pučke škole u Velom Lošinju, a g. Anton Mašlu ravnajućim učiteljem III. reda kod sv. Antona.

Učitelj državne gimnazije u Puli g. dr. Ljudevit Linsbauer bijaše imenovan delitivnim i podijeljen mu naslov profesora. Potvrđeno bijaše imenovanje pomoćnog učitelja pjevanja na realnoj gimnaziji u Pazinu.

Zaključeno bijaše, da se ponovno raspisat natječaj na mjesto ravnajućeg učitelja u Bermu, i da se podupre molbu jednog kotarskog školskog nadzornika za njegovo promaknuće.

Razpravljene bijaše zakonske osnove o pravaranjim zemaljske školske zaklade i obće mirovinske zaklade pučkih učitelja za g. 1910.

Odobren bijaše novi rok za školske praznike u Uzkrsu i Dužovih za mužku školu u Malom Lošinju.

Uspjeh popisa pučanstva u Primorju. Do sada je poznat sledeći uspjeh popisa pučanstva u našem Primorju:

Istra:	g. 1890.	g. 1900.
Pol. kotar Kopar .	74.555	79.389
. Lošinj .	39.989	41.029
. Pazin .	41.699	44.432
. Poreč .	40.087	54.432
. Pula .	58.950	59.053
. Volosko .	49.459	47.944
Grad Rovinj .	9.602	10.205
	317.610	336.484

Gorička:

Pol. kotar Gorička .	63.876	68.606
. Gradiška .	69.306	73.446
. Sežane .	28.298	29.096
. Tolmin .	37.003	35.943
Grad Gorička .	21.825	23.671
	220.308	230.762

Trst sa okolicom . 157.466 — 176.456

Cilavio Primorje 695.384 — 743.792

Iz drugih krajeva.

Novi članovi gospodske kuće. Car je imenovao ove doživotne članove gornje kuće a dr. Anton Dvoržak rodom Čeh, poznati glazbenik i profesor na konservatoriju u Pragu; dr. Emil Frida, glasoviti pisac i pjesnik češki, koji je poznat pod imenom Jaroslav Vrhlicky; dr. Stanislav Smolka, rodom Poljak a znamenit povjesničar; dr. Teodor Gomperz jezikoslovac i dr. Ernest Mach matematik, obo profesori plastičnih umjetnosti u Beču Gašpar vit. Zumbus i dr. Herman Schzokh, kustos stolne crkve sv. Stjepana u Beču i poznati spisatelj.

Američki bogataš. Poznati američki bogataš John. D. Rockefeller ima svaku vrstu dana i noći a da mu netreba ni ručkom muknuti dohodak od K. 6.600.

Dohodak glasovitog francuzskog dramatičkog pisca Sardou iznosi godišnje K. 72.000. Taj lepi dohodak uživa rečenice, umoljavaju se, da u to većem broju prisustvuju skupštini.

Odbor.

Od sv. Marije od Zdravlja, (občina Barban) pišu nam 20. t. m. Javili ste nedavno opravdanu tužbu, da bijaše naša kapeljanija duže vremena bez svećenike i da je to vrlo neugodno djelovalo koli na dječju toli na odrasle.

Kapela na uspomenu blagopokojnog cara Maksimilijana. Ovih dana posvetio je meksički biskup u Queretaru kapelicu, sagradjenu na uspomenu neštetnog meksičkog cara i austrijskog nadvojvoda Maksimilijana. Svečanosti prisustvovali su: zastupnik austrijske vlade knez Khevenhüller i princ Fürstenberg, te njemački i belgijski diplomatski zastupnici, više odličnih austrijskih podanika, te veliko množstvo tamošnjeg građanstva.

Koliko ima novina na svetu? Nešto je izračunao, da se u godinu dana iska 12 milijuna komada raznih novina. Za to treba 781.260 tona papira (1 tona = 1000 kilograma.) Najstarije novine reči bi da su kinezke „Kin-Pan“ u Pekingu, koje izlaze neprekidno tisuću godina.

Poraba pepela od smotaka (cigara). Ima ljudi koji si peru pepelom od smotke zubi, nu to nije zdravo, jer od toga zub lako popucia. Inače baca se medju kućne odpadke pepelo od smotke. Nu taj pepelo nije posve suvišan. Tim pepelom daju se naime veoma lijepi čistili predmeti od kovine (metača). Osobito od zlata ili srebra.

Gospodarske:

Kokoš golovratke. Medju najunošnje pasmine kokoši spadaju bez dvojbe golovratke, koje se rad svojih ljeplih svojstava mogu svakomu gospodaru preporučiti. One su vrlo zadovoljne s malim, lako se priuče na svako podnebje, nisu osjetljive na studen i nevrieme, a njihova se pilač vrlo lako uzgaja. U svem tom malo se koja pasmina kokoša može s njimi takmići. Ali kamo je već gospodarstvena vrijednost tih kokoši u tom, da i u zimskoj buri i vijavici, za cipe zime marijivo nisu velika i težka jaja. Gospodarica, koja medju svojim kokošinama ima nekoliko golovratak, rjeđko će se kada potužiti, da neuna zimi svježih jaja. Jedan praktični gospodar pričeva je tom vrlo zanimiv slučaj

Jedna golovratka, koja je imala sjediti na njajima, izvela je iz sjedišta polovinom većja svoje pilice. Kad su ovi bili šest tjedna stari i tek što im je počelo perje rasti, palo je gospodaru u oči, da ona sjedilica ide sjedilicu od jednog ležista na drugo, proti kojem su čudnovatim postupku njezinu pilici prosvjedovali. Par dana za tim rekore gospodaru, da sjedilica sjedi u jednom gnezdu, a oko nje da stoe pilici. Kad gospodar prigledao, uvjerio

